

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 15.10.2009
KOM(2009) 541 v konečném znění

2009/0153 (CNS)

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY,

**kterým se mění nařízení (ES) č. 708/2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících
druhů v akvakultuře**

{SEC(2009)1347}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Nařízení (ES) č. 708/2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře bylo přijato dne 11. června 2007. Vytváří rámec upravující akvakulturní postupy ve vztahu k cizím a místně se nevyskytujícím druhům s cílem posoudit a minimalizovat možný vliv těchto druhů a všech souvisejících necílových druhů na vodní přírodní stanoviště. V nařízení se stanoví systém povolení, který má být zaveden na vnitrostátní úrovni.

Podle čl. 2 odst. 7 tohoto nařízení lze vysazování a přemísťování za účelem použití v „uzavřených zařízeních akvakultury“ v budoucnosti na základě nových vědeckých poznatků a doporučení vyjmout z požadavků týkajících se povolení podle kapitoly III nařízení.

V rámci šestého rámcového programu byla financována společná akce nazvaná Vlivy cizích druhů v akvakultuře na životní prostředí (projekt IMPASSE, „Environmental impacts of alien species in aquaculture“). Jejím celkovým cílem bylo vypracovat pokyny pro postupy vysazování a přemísťování v akvakultuře šetrné k životnímu prostředí. Zvláštní pozornost měla být navíc věnována posouzení, zda by se moderní pozemní uzavřená zařízení akvakultury mohla považovat za biologicky bezpečná a do jaké míry lze v rámci předpisů Společenství přesuny do těchto zařízení odlišit od přesunů do otevřených zařízení akvakultury.

V nedávno předložené závěrečné zprávě o projektu IMPASSE je obsažena pracovní definice „uzavřených zařízení akvakultury“, v jejichž případě lze do značné míry, možná na přijatelnou úroveň, snížit stupeň rizika spojeného s cizími druhy, pokud se při přepravě řeší možnost úniku cílových a necílových organismů a v přijímajícím zařízení jsou dobře definované protokoly. To znamená, že by se vysazování a přemísťování za účelem použití v těchto zařízeních mohlo za určitých okolností vyjmout z požadavků týkajících se povolení. Definice „uzavřeného zařízení akvakultury“ obsažená ve zprávě o projektu IMPASSE je podrobnější a přísnější než stávající definice v čl. 3 odst. 3 nařízení Rady 708/2007. V definici zprávy o projektu IMPASSE se stanoví hlavní vlastnosti, jaké by „uzavřené zařízení akvakultury“ mělo mít, aby se zajistila jeho biologická bezpečnost.

Podle výsledků zprávy: „*Uzavřený systém*“ je zařízení akvakultury, jehož odtok či odtoky nejsou před tím, než jsou kontrolovány, filtrovány či cezeny a upravovány tak, aby se zabránilo úniku chovaných ryb či souvisejících organismů, žádným způsobem spojeny s otevřenou vodou.

Uzavřené kontrolní systémy zahrnují technologii překážek, jejichž prostřednictvím se zajišťuje, že žádným způsobem nedochází ke styku volně žijících a chovaných vodních organismů. Uzavřená zařízení jsou obvykle založena na systémech proudění vody. Tyto systémy představují velmi malé riziko úniku (Occhipinti a kol. 2008) a k největším problémům dochází při přesunu organismů do tohoto zařízení nebo z něj.

Tyto systémy zamezují: vypouštění pevného odpadu do vodního prostředí; unikům cílových a necílových organismů ze zařízení; očekává se, že předcházejí: nákaze a přenosu parazitů mezi

volně žijícími a chovanými vodními organismy; ztrátám při chovu způsobeným faktory životního prostředí jako povodně či dravci (např. ptáci), krádežemi a vandalismem.

Hlavními prvky jsou: fyzická překážka mezi volně žijícími a chovanými organismy; odstraňování pevného odpadu; náležité odstraňování mrtvých organismů; sledování a zpracovávání přitékající a odtékající vody.

Při definování těchto systémů by se mělo uznávat, že voda není jediným médiem, jímž se mohou přenášet paraziti, nákazy a jiné druhy. Existují zde mechanismy rozšiřování například prostřednictvím systémů přepravy nebo nevhodného odstraňování odpadu.

Za určitých podmínek lze tedy přesuny cizích či místně se nevyskytujících druhů pro účely použití v dobře definovaných a biologicky bezpečných uzavřených zařízeních akvakultury považovat za nízko či přijatelně rizikové, a tudíž je lze vyjmout z postupu povolení. Cílem tohoto návrhu je provést potřebné technické změny definice „uzavřeného zařízení akvakultury“, aby se vysazování a přemísťování pro účely použití v takových zařízeních vyňaly z požadavků týkajících se povolení podle kapitoly III nařízení Rady 708/2007. Účelem je odstranit byrokracii a zároveň při používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře zajistit náležitou ochranu životního prostředí.

- **Obecné souvislosti**

Vysazení druhů mimo jejich přirozený areál se rychle rozšiřuje v důsledku nárůstu dopravy, obchodování, cestování a cestovního ruchu. Invaze nepůvodních druhů se všeobecně uznávají jako jedna z hlavních příčin celosvětové ztráty biologické rozmanitosti. Mohou mít nežádoucí vliv na životní prostředí, hospodářství a společnost. Cizí druhy se mohou stát přenašeči nových nákaz, pozměňovat ekosystémy, konkurovat původním druhům atd.

Nařízení Rady 708/2007 se zaměřuje na omezenou část tohoto problému. Pokud jde o obecné souvislosti, měly by se brát v potaz údaje vyplývající z některých nedávných projektů Společenství (IMPASSE a DAISY). Podle těchto údajů jsou hlavní cesty, kudy se do evropských pobřežních moří a vnitrozemských vod pravděpodobně dostávají cizí druhy, tyto: „balastní voda a znečištění pocházející z lodí“ (30 % všech případů vysazení); „mořské a vnitrozemské kanály“ (24 %); a „postupy akvakultury a skladování“, které tvoří 20 %. Další způsoby, klasifikované jako drobné, spojené s výzkumem atd. či neznámé, představují 26 %. V prosinci 2008 Komise zveřejnila sdělení Plán strategie EU pro invazivní druhy s cílem vypracovat všeobecnou strategii na úrovni EU k vypořádání se s negativními vlivy invazivních druhů.

V rámci Strategie Společenství pro udržitelný rozvoj evropské akvakultury (2002) se již poukázalo na potřebu omezit rizika spojená s vysazováním nepůvodních druhů v akvakultuře. V důsledku toho bylo dne 11. června 2007 přijato nařízení Rady 708/2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře. V té době však nebylo přijato žádné rozhodnutí týkající se biologické bezpečnosti „uzavřených zařízení akvakultury“. Členské státy se ve svých názorech rozcházely a na podporu rozhodnutí nebyla k dispozici žádná vědecká doporučení, a proto se možné vynětí vysazování a přemísťování pro účely použití v takových zařízeních z povinnosti mít povolení odložilo.

- **Platná ustanovení vztahující se na oblast návrhu**

Nařízení Rady (ES) č. 708/2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře.

- **Soulad s ostatními politikami a cíli Unie**

Tento návrh je v souladu s ostatními politikami a cíli Unie, neboť jeho cílem je zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí, ale i přinést zjednodušení a zmenšit administrativní zátěž.

2. KONZULTACE ZÚČASTNĚNÝCH STRAN A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Sběr a využití výsledků odborných konzultací**

Jako technický základ pro vypracování tohoto návrhu byly využity výsledky projektu IMPASSE. Tuto společnou činnost provedlo 14 partnerů, které koordinovala univerzita v Hullu. Na tomto projektu se podílel také Svaz evropských producentů v akvakultuře (FEAP). V rámci projektu IMPASSE byly uspořádány dva semináře (v roce 2007 v Maďarsku a v roce 2008 v Itálii), které měly početnou účast. Jedním z diskutovaných témat byla otázka „uzavřených zařízení akvakultury“. Vzhledem k výsledkům přezkumů a diskusí, jež jsou shrnuty v oddílu 1, navrhlo konsorcium přísnější definici „uzavřeného zařízení akvakultury“.

- **Posouzení dopadů a konzultace se zúčastněnými stranami**

Nařízení Rady 708/2007 se uplatňuje na veškerá zařízení akvakultury. V době jeho přijetí však nebylo přijato žádné rozhodnutí týkající se biologické bezpečnosti „uzavřených zařízení akvakultury“. Přesuny do těchto zařízení se nicméně odlišují od přesunů do jiných druhů zařízení a obvykle se považují za „rutinní přesuny“, v jejichž případě není požadavek předchozího posouzení rizik pro životní prostředí závazný (čl. 2 odst. 6).

Projekt IMPASSE přinesl definici „uzavřených zařízení akvakultury“, ve které se uvádějí vlastnosti potřebné k tomu, aby tato zařízení byla považována za biologicky bezpečná. Tato definice je přísnější a jejím prostřednictvím se zajišťuje lepší ochrana životního prostředí. Změnou stávající definice „uzavřených zařízení akvakultury“ uvedené v čl. 3 odst. 3 zavedením nové definice založené na výsledcích projektu IMPASSE by se umožnilo vyjmout vysazování a přemísťování pro účely požití v těchto zařízeních z požadavků týkajících se povolení. To však předpokládá změnu nařízení Rady 708/2007, kterou nelze provést na základě postupu projednávání ve výborech. Výsledky projektu IMPASSE týkající se uzavřených zařízení akvakultury byly nicméně předloženy v Řídicím výboru pro rybolov a akvakulturu a velký počet členských států podpořil zdokonalení stávající definice, aby se umožnila zmíněná výjimka. Proto byl vypracován stávající návrh, jímž se mění nařízení Rady 708/2007. Jeho záměrem je odstranit byrokracii spojenou s postupem povolení pro „uzavřená zařízení akvakultury“, jež lze považovat za biologicky bezpečná.

Navržená změna nepředstavuje výraznou či zásadní změnu tohoto nařízení. Je třeba provést technické úpravy definice „uzavřeného zařízení akvakultury“ a souvisejících ustanovení, aby se umožnila plánovaná výjimka.

K návrhu nařízení Rady 708/2007 bylo připojeno vlastní posouzení dopadu (SEK(2006) 421). Společná akce týkající se projektu IMPASSE již sama o sobě přináší technický základ pro přijetí rozhodnutí vyjmout vysazování a přemísťování pro účely použití v „uzavřených

zařízeních akvakultury“ z povinnosti mít povolení. Důsledky tohoto návrhu budou navíc velmi omezené, protože se vztahuje pouze na „uzavřená zařízení akvakultury“. Těmto zařízením však z navrhovaného zjednodušení budou plynout výhody, protože se odstraní časově náročné postupy povolení, na něž jsou vázány finanční prostředky. Touto změnou se zajistí, že se uchová ochrana životního prostředí a zároveň se přispěje k vytvoření pozitivních sociálních a hospodářských účinků, protože dotyčná zařízení mohou být osvobozena od nákladů spojených s postupy povolení. Zvláštní posouzení dopadu zaměřené na tuto omezenou změnu nařízení by tedy nepřinášelo žádnou přidanou hodnotu, neboť představuje pouhé prováděcí rozhodnutí v technické otázce s nepatrnými důsledky. Nebylo by přiměřené vynakládat další úsilí a čas na to, aby se provedlo formální posouzení dopadu.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

• Shrnutí navrhovaných opatření

Podle čl. 2 odst. 7 nařízení Rady 708/2007 lze vysazování a přemísťování za účelem použití v „uzavřených zařízeních akvakultury“ v budoucnosti na základě nových vědeckých poznatků a doporučení vyjmout z požadavků týkajících se povolení podle kapitoly III nařízení.

Účelem navrhovaných opatření je vyjmout biologicky bezpečná „uzavřená zařízení akvakultury“ z požadavků týkajících se povolení obsažených v kapitole III nařízení. V tomto návrhu se zohledňují vědecká doporučení a návrh zahrnuje změnu stávající definice „uzavřeného zařízení akvakultury“ v tom smyslu, že se k ní přidávají příslušné vlastnosti, aby se zajistilo, že se v takových zařízeních neumožňuje únik cílových a necílových organismů do volného prostředí. Je zde také obsaženo nové ustanovení, které se týká přepravy cizích a místně se nevyskytujících druhů do „uzavřených zařízení akvakultury“. Členské státy následně vypracují seznam uzavřených zařízení akvakultury. Tento seznam bude zveřejněn a pravidelně aktualizován na internetových stránkách, které byly vytvořeny v souvislosti s nařízením Komise (ES) č. 535/2008. Některé články a příloha I jsou pozměněny, aby odražely tato nová ustanovení.

• Právní základ

Právní základ představuje článek 37 a čl. 299 odst. 2 Smlouvy o založení Evropského společenství.

• Zásada subsidiarity

Tento návrh spadá do rámce společné rybářské politiky, která je ve výlučné pravomoci Společenství. Zásada subsidiarity se proto neuplatní.

• Zásada proporcionality

Návrh je v souladu se zásadou proporcionality. Tato změna představuje náležitou rovnováhu ochrany životního prostředí a potřeb odvětví akvakultury. Přesuny do „uzavřených zařízení akvakultury“, které jsou v souladu se standardy zaručujícími náležitou ochranu životního prostředí, by se měly vyjmout z administrativní zátěže a nákladů spojených s postupem týkajícím se povolení na základě tohoto nařízení. Důležitými cíli jsou zjednodušení a omezení byrokracie.

- **Volba nástrojů**

V čl. 2 odst. 7 nařízení Rady 708/2007 se stanoví, že se související rozhodnutí o tom, zda vyjmout či nevyjmout přesuny cizích a místně se nevyskytujících druhů do „uzavřených zařízení akvakultury“ z povinnosti mít povolení vyplývající z tohoto nařízení, přijmou na základě postupu uvedeného v čl. 30 odst. 2 nařízení (ES) č. 2371/2002 (postup projednávání ve výborech). Možnost tyto přesuny vyjmout z povinnosti mít povolení však vyžaduje změnu definice „uzavřených zařízení akvakultury“, a tudíž i změnu nařízení Rady, již nelze provést na základě postupu projednávání ve výborech. Nařízení Rady lze změnit pouze jiným nařízením.

4. DŮSLEDKY PRO ROZPOČET

Tento návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet Společenství.

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY,

kterým se mění nařízení (ES) č. 708/2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 37 a čl. 299 odst. 2 uvedené smlouvy,

s ohledem na návrh Komise¹,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu²,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru³,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení (ES) č. 708/2007⁴ vytváří rámec upravující akvakulturní postupy ve vztahu k cizím a místně se nevyskytujícím druhům s cílem posoudit a minimalizovat možný vliv těchto druhů a všech souvisejících necílových druhů na vodní přírodní stanoviště. V čl. 2 odst. 7 uvedeného nařízení se stanoví, že vysazování a přemísťování za účelem použití v uzavřených zařízeních akvakultury lze v budoucnosti na základě nových vědeckých poznatků a doporučení vyjmout z požadavků týkajících se povolení podle kapitoly III uvedeného nařízení.
- (2) V rámci společné akce financované Společenstvím nazvané Vlivy cizích druhů v akvakultuře na životní prostředí (IMPASSE, „Environmental impacts of alien species in aquaculture“) byla předložena nová pracovní definice „uzavřených zařízení akvakultury“. V případě těchto zařízení by se mohl snížit stupeň rizika spojený s cizími a místně se nevyskytujícími druhy na přijatelnou úroveň, pokud se při přepravě řeší možnost úniku organismů, které mají být chovány, a necílových organismů a pokud se v přijímajícím zařízení uplatňují dobře definované protokoly. Vysazování a přemísťování za účelem použití v uzavřených zařízeních akvakultury by se mělo z požadavků týkajících se povolení vyjmout, pouze pokud jsou splněny tyto podmínky.

1

,, S. .

2

,, S. .

3

,, S. .

4

Úř. věst. L 168, 28.6.2007, s. 1.

- (3) Z tohoto důvodu je nutné změnit definici „uzavřených zařízení akvakultury“ obsaženou v čl. 3 odst. 3 nařízení (ES) č. 708/2007 tím, že se do ní přidají zvláštní prvky, jimiž se má zajistit biologická bezpečnost uvedených zařízení.
- (4) Členské státy by měly vypracovat seznam uzavřených zařízení akvakultury, která se vyskytují na jejich území. Z důvodu transparentnosti by se tento seznam měl zveřejňovat a pravidelně aktualizovat na internetových stránkách, které byly vytvořeny v souladu s nařízením (ES) Komise č. 535/2008⁵.
- (5) V návaznosti na tyto změny jsou potřeba další úpravy uvedeného nařízení.
- (6) Nařízení Rady 708/2007 by tedy mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (ES) č. 708/2007 se mění takto:

- (1) V článku 2 se odstavec 7 nahrazuje tímto:

„7. Kapitoly III až VI se neuplatňují na přesun cizích nebo místně se nevyskytujících druhů, které se mají chovat v uzavřených zařízeních akvakultury, za předpokladu, že se přeprava provádí za podmínek zamezujících úniku těchto druhů a necílových druhů.

Členské státy vypracují seznam uzavřených zařízení akvakultury, která se vyskytují na jejich území a jež jsou v souladu s definicí obsaženou v čl. 3 odst. 3, a tento seznam budou pravidelně aktualizovat. Seznam bude zveřejněn na internetových stránkách vytvořených v souladu s čl. 4 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 535/2008.“

- (2) Článek 3 se mění takto:

- a) Bod 3 se nahrazuje tímto:

„3) „uzavřeným zařízením akvakultury“ zařízení,

- a) kde se akvakultura provozuje ve vodním prostředí, v němž je zajištěno proudění vody a jehož odtok či odtoky nejsou žádným způsobem spojeny s otevřenou vodou před tím, než jsou kontrolovány, filtrovány či cezeny a upravovány tak, aby se zamezilo vypouštění pevného odpadu do vodního prostředí a úniku chovaných druhů a necílových druhů, které mohou přežít a následně se rozmnožovat, ze zařízení,

a

- b) kde se zamezuje ztrátám při chovu způsobeným faktory životního prostředí jako povodně či dravci (např. ptáci),

⁵ Úř. věst. L 156, 14.6.2008, s. 6.

krádežemi a vandalismem, a zajišťuje se náležité odstraňování mrtvých organismů;“

b) Bod 16 se nahrazuje tímto:

„16. „rutinním přesunem“ přesun vodních organismů ze zdroje, u něhož existuje nízké riziko přemístění necílových druhů a který v důsledku vlastností vodních organismů a/nebo používané akvakulturní metody nemá žádné nepříznivé ekologické účinky;“

(3) Článek 14 se nahrazuje tímto:

„Článek 14

Vypuštění do zařízení akvakultury v případě rutinních vysazení

Nerozhodne-li ve výjimečných případech příslušný orgán jinak na základě konkrétních informací poskytnutých poradním výborem, vypuštění vodních organismů do zařízení akvakultury se v případě rutinních vysazení povoluje bez karantény nebo zkušební vypuštění. Přesun z uzavřeného zařízení akvakultury do otevřeného zařízení akvakultury se za rutinní nepovažuje.“

(4) Příloha I se mění takto:

a) Znění prvního odstavce se nahrazuje tímto:

„Pokud je to možné, mají být informace podloženy odkazy na odbornou literaturu a záznamy z osobní komunikace s vědeckými autoritami a rybářskými odborníky.“

b) Oddíl D (Interakce s původními druhy) se mění takto:

- bod 1 se nahrazuje tímto:

„1. Jaké jsou možnosti přežití a usídlení se vysazeného organismu, pokud unikne?“

- bod 6 se nahrazuje tímto:

„6. Budou vysazené organismy schopny přežít a úspěšně se množit v navrhované oblasti vysazení nebo bude nutno každoročně obnovovat chov?“

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost [...] dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu

*Za Radu
předseda/předsedkyně*